

Tiedeakatemiaan uusi esimies Arto Mustajoki piti tervehdyspuheen 100-vuotisjuhlien päivällisellä 9.4.2008 Marina Congress Centerissä. Kuva Jari Väättäin.

The speech of welcome at the beginning of the Centenary Dinner at the Marina Congress Centre on 9th April 2008 was given by the Academy's new Chairman, Arto Mustajoki. Photo: Jari Väättäin.

Esimiehen katsaus

Arto Mustajoki

Vuodesta 2008 muodostui Suomalaisen Tiedeakatemia historiassa eräs merkittävimmistä. Satavuotisjuhlavuosi huipentui 9.4. pääjuhlaan, jota kunnioitti läsnäolollaan Tasavallan presidentti Tarja Halonen. Opetusministeri Sari Sarkomaa esitti valtiovallan tervehdysten ja onnittelet. Samana iltana järjestetyt juhlaillalliset kokosivat paikalle 450-päisen innostuneen juhlayleisön. Juhlapäivää edelsi ICSUn (International Council of Science) korkean tason seminaari, jonka aiheena oli humanististen ja yhteiskunnallisten tieteiden rooli järjestön toiminnassa.

Juhlavuoden aikana järjestettiin 36 symposiumia, joihin osallistui yhteensä 5000 henkeä. Tilaisuudet antoivat tutkijoille mahdollisuuden keskustella monipuolisesti ajankohtaisista tieteellisistä kysymyksistä. Vielä tärkeämpää oli laajan tutkijayhteisön ulkopuolisen yleisön tavoittaminen. Myös media tarttui joihinkin teemoihin näkyvästi. Suomalaisen Tiedeakatemia on nyt paljon tunnetumpi toimija Suomessa kuin mitä se oli vuosi sitten.

Merkittävä virstanpylväs Suomalaisen Tiedeakatemia historiassa oli ensimmäisten Eino Jutikkala rahaston stipendien jakaminen. Niitä jaettiin 28 väitöskirjan tekijälle ja seitsemälle post doc -tutkijalle lähes puoli miljoonaa euroa. Samalla jaettiin ensimmäinen kolmivuotinen Jutikkala-tutkijan rahoitus. Sitä haki 19 tutkijaa humanistisen

ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen eri sektoreilta. Käyttämällä Eino Jutikkala rahaston varoja myös varttuneempien tutkijoiden palkkaukseen Tiedeakatemia haluaa osaltaan kiinnittää huomiota dosenttitasoisten tutkijoiden tutkimuskapasiteetin hyödyntämiseen.

Perinteisiä kuukausittaisia yhteisistuntoja on pidetty entiseen tahtiin. Kullakin istunnolla on yleensä jokin tieteellisesti ja/tai yhteiskunnallisesti ajankohtainen teema, josta pidetään kolme esitystä. Kuulijoiksi on kutsuttu jäsenten ohella käsiteltävänä olevan teeman kannalta relevantteja tahoja.

Tiedeakatemia edellinen esimies emeritus kansleri Raivio tuli valituksi marraskuussa 2008 ICSUn tutkimusohjelmista vastaavaksi varapresidentiksi. Tämä on merkittävä luottamuksen osoitus ei pelkästään Raiviolle itselleen vaan myös koko Suomen tiedemaailmalle.

Vuoden 2008 viimeiset kuukaudet toivat mukanaan jyrkän taloudellisen alamäen, joka näkyi pörskurssien nopeana romahduksena. Tällä ei ainaakaan vielä ole vaikutusta Tiedeakatemia mahdollisuuksiin tukea rahastojensa avulla tutkijoita, koska rahastojen tärkein tulolähde ovat osinkotulot, jotka eivät ole samassa määrin laskeneet. Tiedeakatemia kannalta on merkittävää, että sen suurimman rahaston, Väisälän rahaston, varat on suurelta osin sijoitettu Vaisala Oyj:n osakkeisiin, joiden ar-

vo on säilynyt huomattavasti paremmin kuin muiden osakkeiden ja jotka ovat tuottaneet hyvin osinkotuloja.

Vuotta 2008 leimasi tiede- ja yliopistomaailmassa uuden yliopistolain ja akatemialain valmistelut. Suomalainen Tiedeakatemia ei ottanut julkisesti kantaa uudistuksiin, mutta sen hallituksen edustajat keskustelivat niistä Suomen Akatemian ja Ope-

tusministeriön johtavien virkamiesten kanssa. Tiedeakatemian jäsenkunta osallistui laajasti näistä asioiden käytävään keskusteluun niin omilla työpaikoillaan kuin julkisuudessakin. Vaikka rakenteelliset uudistukset muuttavat tieteen reunaehtoja, Suomen tieteen perustan muodostavat jatkossakin tutkimukselle omistautuneet ammattitaitoiset senioritutkijat ja heidän tutkijakoulutettavansa.

Suomalaisen Tiedeakatemian ja Teknillisen korkeakoulun 100-vuotisjuhlavuosien kunniaksi Rahapaja löi nimellisarvoltaan 5 euron juhlarahan, jonka suunnitteli kuvanveistäjä Tapio Kettunen. Kuva Rahapaja.

Mint of Finland struck a commemorative 5 euro coin designed by the sculptor Tapio Kettunen to mark the centenaries of the Finnish Academy of Science and Letters and Helsinki University of Technology. Photo: Mint of Finland.

